

Potrava rysa ostrovida (*Lynx lynx*) na Šumavě

FEJKLOVÁ P.¹, ČERVENÝ J.², BUFKA L.³ & KOUBEK P.²

¹Katedra zoologie, PFF UK, Praha; ²Oddělení ekologie savců, ÚBO AV ČR, Brno; ³NP a CHKO Šumava, Kašperské Hory

Potrava rysa ostrovida byla studována v NP a CHKO Šumava. Pro stanovení kvalitativního složení potravy byla použita metoda rozboru vzorků trusu (165 vzorků trusu získaných v letech 2000-2003) a metoda evidence nalezených kadáverů kořisti rysa ostrovida (registrováno 1996 ověřených kadáverů kořisti v letech 1985-2003).

Na základě rozboru vzorků trusu bylo zjištěno, že nejčastější kořistí rysa ostrovida byl srnec obecný (*Capreolus capreolus*) (F = 61,48 %), následovaný jelenem lesním (*Cervus elaphus*) (F = 26,23 %), zajícem polním (*Lepus europaeus*) (F = 20,49 %) a prasetem divokým (*Sus scrofa*) (F = 13,11 %). Analýza trusu ukázala, že drobní hlodavci jako norník rudý (*Clethrionomys glareolus*), hraboš polní (*Microtus arvalis*), hryzec vodní (*Arvicola terrestris*) a další, stejně tak šelmy jako liška obecná (*Vulpes vulpes*), kočka domácí (*Felis silvestris* f. *catus*) a další, představují nemalé zastoupení v potravě rysa. Neméně důležitou potravní složkou byli ptáci (*Aves* sp.).

Poněkud odlišné poznatky o potravě rysa přináší vyhodnocování nalezených kadáverů stržené kořisti. Dominantní podíl tvořil srnec obecný (*Capreolus capreolus*) (D = 72,14 %), následovaný jelenem lesním (*Cervus elaphus*) (D = 12,63 %), prasetem divokým (*Sus scrofa*) (D = 6,31 %), muflonem (*Ovis musimon*) (D = 3,91 %) a domácími ovci (*Ovis ammon* f. *aries*) (D = 2,40 %). Ostatní druhy byly v potravě rysa zastoupeny s dominancí menší než 2 %.

Použité metody sloužící ke zjišťování složení potravy rysa přináší odlišné výsledky. Metoda rozboru vzorků trusu poskytuje podrobné informace o kvalitativním složení potravy. Umožňuje sledování změn v zastoupení jednotlivých složek potravy v průběhu roku a sledování meziročních změn. Metoda registrace zbytků kořisti umožňuje oproti předchozí metodě zachycení pohlavní a věkové struktury populace kořisti. Neumožňuje však zaregistrování přítomnosti velikostně menších druhů kořisti.

Tato práce byla finančně podpořena z grantu GA AV ČR S6093003: „Optimalizace hospodaření s populacemi velkých savců“.

Veľký význam na veľkosti IO má aj ročné obdobie ako aj vek – a tým pravdepodobne aj sociálne postavenie jedinca.

Práca vznikla s podporou VEGA projektu č. 1/0017/03.

Time of activity and course of general activity of lynx (*Lynx lynx*) in Šumava's mountains

KOCUROVÁ M.¹, BUFKA L.² & ČERVENÝ J.³

¹Katedra zoologie, PřF UK, Praha; ²Správa NP a CHKO Šumava, Kašperské Hory; ³Oddělení ekologie savců, ÚBO AV ČR, Brno

From July 2002 we investigated the activity of behaviour and time budget of male – free ranging lynx (*Lynx lynx*) in Šumava's mountains. Adult lynx was watched for the time of activity during the day and general course of activity. Lynx that we traced was from four to six years old male, he weights 25 kg and was trapped in March 15th 2001 at the locality of Radkov's hill. After the entrap he was designated with radio collar, which is equiped by transmitter *Wildlife Materials Inc.*

Radio signals were monitored every five minutes for 30 sec with hand held antenna and portable receiver. Monitoring takes from 5 to 12 hours – five times per calendar month, two of all measuring are continual for 24 hours, it depends on length of daylight and climate conditions. We can distinguish four kinds of lynx's activity – by the frequency, intensity and modulation of certain signal, an animal can be calm - activity 0; he can move, but still stays on a same spot - activity 1; he changes position – from one spot to another by irregular walk - activity 2; or he moves by relentless run - activity 3.

From July 2002 till January 2003 there were over 6000 measuring carried out, that is more than 580 hours of monitoring. Activity at twilight and during nighttime was generally higher than during daytime. On days when lynx hunted he was much more active and more nocturnal than on days when he had access to a kill. Movements to and from kill occurred irregularly throughout the twilight, he went to a kill around sunset and returned back around sunrise, then we can identify how many time he remains with prey and when does he leave it. We possibly divided the activity with respect to the prey status, distinguishing between days with and without kill. Of course that the monitoring during 24 hours is fixed on established standards. If lynx had a prey then he comes back to it during twilight, over the daytime he takes distance its prey over 2-5 km.

How does the time and movement activity change in a connection with the length of day/night, how is activity influenced by climate conditions, what changes the course of general

activity from standart status, how is activity influenced by nourishment offer, cycle of reproduction and another aspects – those are the other objects of our research that we go for.

From preliminary results and calculatoin lynx activity was analysed with respect to the overall level of activity, the distribution over 24 hours day, and the relative activity allocation to diffrent light phases. We used two kinds of index: diurnality index I_d reflects the proportions of diurnal as compared to nocturnal activity. The crepuscularity index I_c reflected the relative proportion of twilight activity as compared to the average activity over the 24 hours day. On average, lynx was active for 57 % over night and crepuscular time - prevail over the activity during the day. Crepuscular activity takes part of 46 % over general activity. Lynx spends about 40 % by the movement (chanching place, from one spot to another) – corelation of activity 2,3. Lynx's movement activity gets higher in connection with seasonal changes and changes of climate conditions. The monitoring of time activity and general course of activity of lynx will continue by marking out another lynx – male and two females.

This research is supported by fund AVČR: S 6093003 „ Managering with populations of big mammals and their optimalization“.